

Ali t?hsil sistemi yeni h?d?fl?r? istiqam?t?l?nir

Noyabr Noyabr?n 16-da Prezident İlham Əliyevin əs?r?ncam? il? 2019-2023-cü ill?r üçün Azərbaycan Respublikasında ali t?hsil sisteminin beyn?lxalq r?qab?tliliyinin art?r?lmas? üzr? Dövl?t Proqram? i?q?bulu edilib. Proqrama uy?un olaraq müxt?lif qurumlar?n üz?rin? ayr?-ayr? v?zif?l?r qoyulub. H?min v?zif?l?rin yerin? yetirilm?sind?? koordinasiya T?hsil Nazirliyini h?val? edilib. Dövl?t Proqram?n?n icras? il? ?laq?dar olaraq, xüsusi idar?etm? qrupunun formala?d?r?lmas? n?z?rd? tutulub. H?min qrup s?n?din ?hat? etdiyi ill?r ?rzind? t?dbirl?r plan?n?n yerin? yetirilm?sini, ümumiyy?tl?? proqram?n idar? edilm?sini n?zar?t ed?c?k Növb?ti aylar? rzind? idar?etm? qrupunun f?aliyy?ti il? ba?l?? t?klif?r haz?rlan?b t?sdiq üçün t?qdim olunacaq.

T?hsil naziri Ceyhun Bayramov bildirib ki, 2019-2023-cü ill?r üçün Azərbaycan Respublikasında ali t?hsil sisteminin beyn?lxalq r?qab?tliliyinin art?r?lmas? üzr? Dövl?t Proqram?n?n icras? il? ba?l? T?hsil Nazirliyinin üz?rin? böyük v?zif?l?r qoyulub v? bu m?suliyy?tin öhd?sind?n layiqinc? g?l? bilm?k üçün qurum bütün s?yl?rini birl??dir?c?k.

Dövl?t siyas?tinin m?ntiqi davam?

“2019-2023-cü ill?r üçün Azərbaycan Respublikasında ali t?hsil sisteminin beyn?lxalq r?qab?tliliyinin art?r?lmas? üzr? Dövl?t Proqram?n? Azərbaycanada ali t?hsil mü?ssis?l?rinin r?qab?tliliyinin qald?r?lmas?na xidm?t ed?c?k s?n?d olaraq yüks?k qiym?tl?ndir?n t?hsil naziri bunu ölk?d? insan kapital?n?n inki?af?na dövl?t d?st?yinin t?zahürü hesab edir. Onun fikrinc?, Dövl?t Proqram? ölk?mizd? indiy?d?k h?yata keçiril?n dövl?t siyas?tinin m?ntiqi davam?d?r. Bu vaxta q?d?r h?yata keçiril?n siyas?tin ?sas?nda is? “2007-2015-ci ill?rd? Azərbaycan g?ncl?rinin xarici ölk?l?rd? t?hsili üzr? Dövl?t Proqram?” v? bu s?n?d ?sas?nda h?yata keçiril?n t?dbirl?r durur.

Xaricd? t?hsil alanlarla ba?l? m?lumat bazas? mövcuddur

B?s, art?q ba?a çatm?? ilk s?n?din icra müdd?tind? ölk? t?hsil sistemi n?y? nail olub?

R?q?nR?q?ml?r?sa?slansaq, 3558 Azərbaycan g?ncl?dünyan?n müxt?lif ölk?l?rinin qabaqc?l ali t?hsil mü?ssis?l?rind? ölk? üçün prioritet istiqam?t?l?r üzr? t?hsil almaq imkan? ?ld? edib. Onlar?n böyük ?ks?riyy?ti t?hsilini ba?a çatd?raraq ölk?y? qay?d?b v? haz?rda müxt?lif sah?l?rd? f?aliyy?tini davam etdirir. Proqram üzr? xaricd? t?hsil alanlar?n h?r biri il? ba?l? T?hsil Nazirliyind? m?lumat bazas? mövcuddur v? h?min bazadan ist?r g?ncl?rin t?hsilinin tan?nmas?nda, nostrifikasiya prosesinin daha q?sa müdd?td? tamamlanmas?nda, ist?rs? d? i?? q?bulu üçün istifad? olunur. Bel?ki, baza h?min g?ncl?rin xaricd? t?hsil alm?? m?zunlar? i?? götürm?k ist?y?n mü?ssis? v? t??kilatlara yön?ndirilm?sind? müst?sna rol oynay?r. Eyni zamanda, maraql? qurumlarla, i??götürnl?rl? bölü?ülür.

60 faizi öz?l, 40 faizi is? dövl?t sektorunda i?l?yir...

İndiy?d?ki?? götürülmü? m?zunlar bar?d? m?lumatlar?n topland??? bazan?n t?hlili göst?rir ki, onlar?n 60 faizini öz?l, öz?l, 40 faizini is? dövl?t sektorunda f?aliyy?tini davam etdirir. T?hsil naziri xüsusi qeyd edir ki, xaricd? t?hsil

pprogramlar?n?n m?zunlar? dövl?t qullu?una q?bul üzr? müsabiq?l?rin test m?rh?l?sind?n azad olunub v? onlar h?r
hahans? vakansiya üzr? sad?c? mü sahib? m?rh?l?sin? qat?l?rlar. Bu da bel? m?zunlara i?? q?bul zaman? veril?n
üstünlük?rd?n biridir.

...akademik f?aliyy?tl? m???ul olurlar

Ceyhun Bayramov sevindirici fakt kimi diqq?t? çatd?r?r ki, dünyanın?n ayr?-ayr? universitetl?rind? t?hsilini ba?a
vuvuraraq Az?rbaycana qay?dan m?zunlar? m?k f?aliyy?tini davam etdirm?kl? yana??, h?m d? akademik f?aliyy?tl?
m???ul olurlar. Onun sözl?rin? gör?, Dövl?t Proqram? ç?rçiv?sind? t?hsil alan yüzl?rl? Az?rbaycan g?nci öz pedaqoji
akademik f?aliyy?ti il? ali t?hsil? töhf? verir. Bu istiqam?td? ADA Universiteti, Az?rbaycan Respublikas?n?n Prezidenti
yan?nda Dövl?t ?dar?çilik Akademiyas?, BDU, UNEC, Bak? Ali Neft M?kt?bi xüsusil? f?ald?r.

20-d?n art? q? g?ncin is? T?hsil Nazirliyind? i?l? t?min olundu?unu dey?n t?hsil naziri hesab edir ki, r?hb?rlik
etdiyi qurum xaricd? t?hsil üzr? proqram?n n?tic?l?rind?n indiy?d?k s?m?r?li ??kild? faydalan?b.

Yeni n?sil ali m?kt?bl?r

Biri Birinci Dövl?t Proqram?n?n icras? müdd?tind? Az?rbaycanda dünyanın?n inki?af? etmi? t?hsil sisteml?ri
siyah?s?nda olan qabaqc?l ali t?hsil mü?ssis?l?rinin - Moskva Dövl?t Universitetinin, Seçenov ad?na Birinci Moskva
Tibb Universitetinin filiallar? f?aliyy?t? b?l?y?b. Az?rbaycan ali t?hsil sistemind? art? q? özün?m?xsus yer tutan yeni
n?sil ali t?hsil mü?ssis?l?rinin B/ADA, Bak? Ali Neft M?kt?bi, Az?rbaycan Turizm v? Menecment Universitetinin
yarad?lmas? da bu dövrün ?sas hadis?l?rind?ndir.

Yeni innovativ layih?l?r - SABAH

“2007-2015-ci ill?rd? Az?rbaycan g?ncil?rinin xarici ölk?l?rd? t?hsil üzr? Dövl?t Proqram?”n?n qürrüverici
daha bir n?tic?si - SABAH ?hat?lilik bax?m?ndan yeni innovativ layih?l?r siyah?s?nda önd? g?lir. Bu layih? üzr? 12 ali
t?hsil mü?ssis?sind? müxt?lif istiqam?tl?r üzr? kadr haz?rl??? h?yata keçirilir. Bir s?ra innovativ yana?malar? özünd?
ehtiva ed?n SABAH layih?sind? dünyanın?n qabaqc?l universitetl?rind? istifad? olunan yana?malar t?tbiiq edilir.

?kili diplom proqramlar?

?vv?lki Proqram?n n?tic?si olaraq Az?rbaycan?n bir s?ra ali t?hsil mü?ssis?l?rinin apar?c? beyn?lxalq
universitetl?rl? ikili diplom proqramlar?n?n say? son ill?rd? art?b. Ölk? iqtisadiyyat? üçün vacib istiqam?tl?ri ?hat? ed?n
bu bu layih?l?rd?n biri Az?rbaycan v? Fransa Prezidentl?rinin birg? t???bbüsü il? yarad?lan UFAZ-d?r. Az?rbaycan-
Fransız Universitetind? ölk? iqtisadiyyat? üçün mühüm olan 4 istiqam?t - neft-qaz müh?ndisliyi, kimya müh?ndisliyi,
geofizika müh?ndisliyi v? kompüter elml?ri sah?si üzr? kadr haz?rl??? h?yata keçirilir. Layih?y? Fransa t?r?find?n
Strasburq Universitetinin (Unistra) r?hb?rlik etdiyi Fransa universitetl?ri konsorsiumu, Az?rbaycan t?r?find?n is?
AAz?rbaycan T?hsil Nazirliyi il? s?x?m?kda?l? q?sas?nda Az?rbaycan Dövl?t Neft v? S?naye Universiteti (ADNSU)

daxildir. 3 ildir fəaliyyət göstərən universitetin artıq yüksək nəticələri var. 420-yə yaxın gənc ikili diplom proqramlarında təhsilini uurla davam etdirir. Təhsil naziri Ceyhun Bayramov deyir ki, bu sahədə nəticələrdən qərətərdə razıdır və bunu böyük məmnunluqla qeyd edir.

5 beynəlxalq ikili diplom proqramı təsis olunacaq

El El "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın da təsas hədəfi elm sahəsindəki qabaqcıl nailiyyətlərdən, innovativ təlim-tədris texnologiyalardan yararlanaraq, ölkəmizdə yeni nəsil mütəxəssislərin yetişdirilməsi, Azərbaycan ali təhsil sisteminin məzmun və keyfiyyət göstəricilərinin beynəlxalq ikili diplom proqramları ilə müasirləşdirilməsidir. Vətəni proqram təsasında həyata keçirilən tədbirlərin yeni proqram üçün zəmin yaratdığını deyən təhsil naziri hesab edir ki, yenidən təsdiqlənən sənədlə təhsil sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, strateji həmiyyət kəsb edən sahələrdə üzər millə kadrların yetişdirilməsi baxımından mühüm həmiyyət daşıyır.

Dövlət Proqramında nəzərdə tutulan hədəflərdə iki istiqamət üzrə hərkətə planlaşdırılıb. Sənədin birinci komponentində ali təhsil sisteminin məzmun və keyfiyyət göstəricilərinin beynəlxalq ikili diplom proqramları, xarici mütəxəssislərin cəlb olunması yolu ilə təkmilləşdirilməsi, yeni akademik mühitin yaradılması nəzərdə tutulub. Təhsil naziri Dövlət Proqramı çərçivəsində ali təhsil sisteminin məzmun və keyfiyyət göstəricilərinin müasirləşdirilməsi üçün ilkin mərhələdə 5 beynəlxalq ikili diplom proqramının təsis olunacağını deyir.

Bu məqsədlə nüfuzlu xarici tərdə ali təhsil müəssisiləri seçiləcək, xarici mütəxəssislərin cəlb olunması yolu ilə yerli ali təhsil müəssisilərində inzibati-akademik heyət təlim keçiriləcək və tədris proqramları yenilənəcək.

İkili diplom proqramlarının təbiiqinin genişlənməsində nə gözləyirik?

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov deyir ki, ikili diplom proqramlarının təbiiqilə belə modulların sayı genişləndiriləcək. Hazırda beynəlxalq səviyyədə qəbul edilmiş sertifikat proqramları bəzi Azərbaycan universitetlərində nəzərdə alınır. Həmin proqramları uurla bəa çatdırıb sertifikat alan tələblərin standarta uyğun olmayan məzmunu keçməsinə ehtiyac qalmır: "Artıq bir sıra ali təhsil müəssisilərimiz bu yanaşmanı təbiiq edir. Məsələn, Təhsil nazirliyi, o cümlədən xarici dil üzrə qabaqcıl beynəlxalq tərkiblərin yaratdıqları məzmun və proqramları var. Xarici dilin tədrisi ilə bəla beynəlxalq səviyyədə qəbul edilən beynəlxalq qiymətləndirmə proqramlarının keçib sertifikatı əldə edən və vətəndə müəyyən olunmuş nələri mənimsəmi hesab edilir və bunun təsasında da onları kreditləri hesablanır".

Nazir belə hesab edir ki, bu tədrisin keyfiyyətinə müsbət təsir göstərəcək. Odur ki, Təhsil Nazirliyi ali təhsil müəssisilərinin rəhbərlərinə ikili diplom proqramlarında tədris olunan modulların həmin ali məktəbdə bu proqramların tərkib hissəsi olmayan ixtisaslarda da təbiiqini tövsiyə edəcək.

Doktorantura səviyyəsinə xaricdə təhsil maliyyəlişdiriləcək

İkinci komponenti isə ölkəmizin ali təhsil müəssisilərinin akademik potensialının gücləndirilməsi məqsədi ilə millə kadrların hazırlanması üçün xaricdə doktorantura səviyyəsinə təhsilin maliyyəlişdirilməsinə hətədir. Bu məqsədlə doktorantura səviyyəsi üzər seçim nətkmilləşdirilməsi təhsil nailiyyətlərinin monitorinq sisteminin yaradılması, müxtəlif sahələrdə yerli ali təhsil və elm müəssisiləri üçün peşəkar mütəxəssislərin yetişdirilməsi

həyata keçiriləcək.

Dövlət Proqramında Dövlət Neft Fondunun veb-saiti və alternativ mənbələrinin (dövlət büdcəsində nəşr olunanlar, beynəlxalq təşkilatların (fondların) texniki-maliyyə yardımları, kreditlər və qrantlar, mülkiyyət formasından asılı olmayaraq xarici və yerli hüquqi və fiziki şəxslərin ianələri) hesabına maliyyələşdiriləcək.

Nazir hansı tədbirlərinin maliyyələşdiriləcəyi ilə bağlı müəyyən məlumatlar da verib. Belə görünür ki, doktorantlar arasında növbəti 5 il üçün geniş imkanlar açılacaq. Məsələn, Azərbaycanın sənəti intellekt istiqamətində üzrə təhsil almaq istəsə, Təhsil Nazirliyi bunu müsbət qarşılayacaq: "Bu, hazırda bütün dünyada çox aktual mövzudur. GG-nin bizim sahədə doktorantura siyasəti təhsil almaq üçün müraciət edərsə, çox ədalətli qarşı Təhsil Nazirliyi belə müraciətə müsbət yanaşacaq".

Bu məlumatların həqiqətə qədər isə gənc doktorantların üzrinə xeyli iş düşür. Onlara ərdəmə aparması, maraqlandıqları istiqamət üzrə təhsil proqramı haqqında məlumat toplamaqlardır. Təhsil almaq istədikləri ali təhsil müəssisəsinin qəbul meyarlarına cavab verməli və həmin təhsil pilləsinə qəbul olunduqdan sonra dövlət proqramı vasitəsilə maliyyələşdirilməyi üçün müraciət etməlidirlər. Yalnız bundan sonra dövlət onların təhsilinin maliyyələşməsinə baxa və yardım edə bilər.

Alimlərin qarşılığı? məkəda? elmin inkişafına töhfə verəcək?

Dövlət Proqramında Azərbaycan alimlərinin ayrı-ayrı ölkələrdə olan alimləri birgə tədqiqatlar aparması da təklifini tapıb. Nazir fikrincə, xarici professor-müəllim heyəti ilə birgə tədqiqatların həyata keçirilməsi beynəlxalq siyasətdə əlaqələrin genişləndirilməsi elmdə müsbət nəticələr gətirib çıxaracaq. Xarici proqramlar üzrə cəlb edilməmiş alimlərin Azərbaycanda işini başa çatdırıb öz ölkələrinə qayıtdıqdan sonra belə yaradılan əlaqələrin faydasına görmək mümkün olacaq: "Dünyada elm sahəsində bəzi yeni kəşflər görünür ki, alimlərin əldə etdiyi nəticələr bir deyil, bir neçə müəssisədə, hətta bir neçə ölkədə, qitədə məkəda? elmin inkişafına töhfə verəcək".

Dövlət Proqramı neçə doktorant və hansı universitetləri əhatə edəcək?

Dövlət Proqramının verdiyi imkanlardan neçəsinin doktorantın yararlanacağı biləcəyi yaxud ikili diplom proqramlarının hansı universitetlərdə təbiiq ediləcəyi də maraqlıdır. Ceyhun Bayramov qeyd edir ki, doktorantların sayı ilə bağlı hələ hansı məhdudlı təbiiq ediləcək universitetlərin isə həqiqi müəyyənliyi deyil: "Sənədin qəbulundan cəmi bir neçə gün ötür. Buna baxmayaraq artıq Təhsil Nazirliyində bir sıra ali təhsil müəssisələrində müraciətlər daxil olub. Müraciətlərdən biri kənd təsərrüfatı üzrə ikili diplom proqramının təsis edilməsinə dairdir. Bu müraciətə bağlı olaraq Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə danışıqlar da başlanıb. İnformasiya Texnologiyalar sahəsi üzrə ikili diplom proqramının təsis edilməsinə dair müraciət də deyiləndiriləcək. Təhsil sahəsi üzrə müəllim hazırlama, qiyam, psixologiya, psixoloji xidmətin təşkili, təhsilin idarə edilməsi kimi magistr proqramlarının təsis edilməsinə dair müraciətlər də var".

Bu proqramda itiraka dair böyük motivasiya müəahidə olunduğunu vurulayan nazir Dövlət Proqramının bir tərəfdən ali təhsil müəssisələri üçün geniş imkanlar açacağını, digər tərəfdən proqrama qoşulan təhsil müəssisələrinin üzvlərini böyük məsuliyyət qoyduğunu da qeyd edir. Belə ki, proqrama qoşulmaq üçün təhsil müəssisələri xeyli iş görməlidirlər. Proqramların uyğunlaşdırılması, rəhbərliyin təşkili və başqa məsələləri həll edilməli, bir sözlə, proqram qəbul edən müəssisənin bəlli potensialı olmalıdır.

Doktorantura təhsili üzrə seçim meyarları müəyyənlişdirilir

Təhsil naziri vədir: "Növbəti illərdə məhz bu Dövlət Proqramına uurla icrasına ticə sində ilk ikili diplom proqramlarına təsis edilməsinin, Azərbaycan tələbələrinin dünyanı aparıcı universitetlərinin doktoranturasına qbul olunmasına əhədi olacaqdır. Dövlət Proqramına uyğun olaraq hər iki istiqamət üzrə müvafiq əlavə sənədlərin qbul edilməsi, ikili diplom proqramı ilə bəli seçim meyarlarına dair xüsusi qaydaların hazırlanması, eyni zamanda doktorantura təhsili üzrə seçim meyarları üzrində iğdir. Qəsa müddət ərzində hətmin sənədləyihləri Nazirlər Kabinetinə təqdim ediləcək".

["Azərbaycan müəllimi" qəzeti](#)